

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/99/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013201207
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6013201207.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: I.. A. F., bytom T. W. XXX/XX, XXX XX S. M. W., proti žalovanému: Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom Námestie Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica, za účasti: 1/ TATRA REAL, a.s., Dunajská 25, 811 08 Bratislava, zastúpená: ŠERFEL & Partners, s.r.o., so sídlom Martina Benku 15, 811 07 Bratislava, 2/ J. J., bytom F.. L. XX/XX, XXX XX S. M. W., 3/ I. C., bytom C. XXX/X, XXX XX S. M. W., 4/ G. L., bytom F.. L. XX/XX, XXX XX S. M. W., 5/ L. J., bytom J. W. XX/XX, XXX XX S. M. W., 6/ N. P., bytom D. XXX/XX, XXX XX S. M. W., o doplnenie rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 3. apríla 2014, č. k. 23S/248/2013-107, o odvolaní príbratého účastníka konania 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26. augusta 2014, č. k. 23S/248/2013-123, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26. augusta 2014, č. k. 23S/248/2013-123, p o t v r d z u j e .

Žalobcovi a príbratému účastníkovi konania 1/ TATRA REAL, a.s., náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Napadnutým uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol tak, že príbratý účastník 1/ TATRA REAL, a.s., Dunajská 25, 811 08 Bratislava, zast. ŠERFEL & Partners, s.r.o., so sídlom Martina Benku 15, 811 07 Bratislava nemá právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že v rozsudku zo dňa 3. apríla 2014, sp. zn. 23S/248/2013 vo výrokovej časti nebolo rozhodnuté o návrhu príbratého účastníka na priznanie trov konania. Touto otázkou sa krajský súd vysporiadal iba v závere odôvodnenia rozsudku. Krajský súd dôvodil, že v danom prípade išlo o konanie podľa druhej hlavy piatej časti OSP a pre predmetné konanie je v § 250k OSP striktné upravená náhrada trov konania tak, že iba úspešný žalobca má voči

žalovanému správnomu orgánu právo na náhradu trov konania. Krajský súd nemohol postupovať podľa § 142 OSP, pretože konania podľa druhej hlavy piatej časti OSP nie sú konania sporové v zmysle tretej časti OSP. V správnom súdnictve súdy preskúmajú zákonnosť postupu a rozhodnutí správnych orgánov a výsledok prípadu závisí od toho, či správny orgán zákon dodržal alebo nie. Túto skutočnosť musí zistiť súd v súlade s dispozičnou a koncentračnou zásadou vo vzťahu k žalobe, ktorú podáva žalobca v zmysle § 250b OSP. Za vyššie uvedených splnených podmienok sú súdy povinné preskúmať zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov bez ohľadu na argumentáciu pribratých účastníkov do konania v zmysle ustanovenia § 250 ods. 1 druhá veta OSP. Toto ustanovenie je vo vzťahu k pribratému účastníkovi potrebné vykladať tak, že ide predovšetkým o zabezpečenie práva takéhoto účastníka byť informovaný o prípadnej zmene v jeho právach a povinnostiach, ktorá môže byť spôsobená prípadným zrušením rozhodnutia správneho orgánu. Z uvedených dôvodov krajský súd nepriznal pribratému účastníkovi 1/ nárok na náhradu trov konania.

II.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal včas odvolanie pribratý účastník 1/, v ktorom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil uznesenie krajského súdu tak, že žalobcovi uloží povinnosť zaplatiť účastníkovi TATRA REAL, a.s. náhradu trov prvostupňového konania vo výške 645,13 eur do rúk jeho právneho zástupcu v lehote troch dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia odvolacieho súdu. Zároveň žiadal priznať aj trovy odvolacieho konania vo výške 142,04 eur do rúk jeho právneho zástupcu, v lehote troch dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia odvolacieho súdu.

Svoje odvolanie odôvodnil tým, že uznesenie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP), resp. že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu (§ 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ OSP).

Namietal, že aj keď nevystupoval ako žalovaný, ale ako účastník pribratý do konania podľa druhej vety § 250 ods. 1 OSP, zamietnutie žaloby, ku ktorému v rozsudku došlo, znamená nielen plný úspech žalovaného vo veci, ale aj plný úspech spoločnosti TATRA REAL, a.s., najmä preto, že žalobou napadnuté rozhodnutia boli vydané na návrh tejto spoločnosti a v jej záujme, a zamietnutie žaloby spoločnosť výslovne navrhovala a požadovala. Prípadným zrušením napadnutých rozhodnutí by spoločnosť stratila z nich vyplývajúce oprávnenie realizovať povolenú výstavbu na dotknutom pozemku. Z tohto dôvodu má spoločnosť TATRA REAL, a.s. voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Potrebu vynaloženia týchto trov zaviniť žalobca tým, že podal nedôvodnú žalobu, proti ktorej sa spoločnosť TATRA REAL, a.s. mala potrebu brániť prostredníctvom právneho zástupcu po tom, ako bola do konania v súlade so zákonom pribratá. Opodstatnenosť nároku spoločnosti TATRA REAL, a.s. na náhradu trov konania ešte zvyšuje skutočnosť, že spoločnosť TATRA REAL, a.s. prostredníctvom svojho právneho zástupcu aktívne prispela k vyvráteniu argumentov a námietok žalobcu a teda aj k zamietnutiu žaloby.

Pribratý účastník 1/ ďalej dôvodil, že v sporových konaniach podľa tretej časti OSP sa podľa ustálenej súdnej praxe priznáva náhrada trov konania nielen úspešnému (hlavnému) účastníkovi konania, ale aj vedľajším účastníkom, ktorí v konaní vystupovali na strane úspešného (hlavného) účastníka konania. V konaní mala spoločnosť TATRA REAL, a.s. postavenie riadneho účastníka (hoci bola do konania pribratá až po jeho začatí), teda mala postavenie významnejšie ako má vedľajší účastník, prinajmenšom však rovnako tak významné. Ak sa nárok na náhradu trov občianskeho súdneho konania štandardne priznáva aj vedľajšiemu účastníkovi konania vystupujúcemu na strane úspešného hlavného účastníka konania, tým skôr je potrebné zaviazat' neúspešného žalobcu na náhradu trov konania takému účastníkovi pribratému do konania podľa druhej vety ust. § 250 ods. 1 OSP, ktorý v konaní podporoval a presadzoval zamietnutie žaloby, t.j. reálne vystupoval na strane úspešného žalovaného.

Pravidlá pre priznávanie náhrady trov konania žalobcovi nie sú v druhej hlave piatej časti OSP upravené komplexne, problematika náhrady trov konania žalovaného v druhej hlave piatej časti OSP je upravená

iba náznakom a pravidlá platné pre náhradu trov konania vedľajších účastníkov konania či iných účastníkov konania (vrátane účastníkov pribratých do konania podľa druhej vety § 250 ods. 1 OSP) nie sú nijako upravené v žiadnom ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP. S poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1, ktoré sa v zmysle § 246c ods. 1 OSP podporne vzťahuje aj na správne súdnictvo uviedol, že účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Poukázal aj na ustanovenie § 18 OSP podľa ktorého účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Namietal, že žiadne ustanovenie OSP neurčuje, že by účastník pribratý do konania podľa druhej vety § 250 ods. 1 OSP nemal právo na náhradu trov konania. Podľa jeho názoru aj na účastníka pribratého do konania podľa druhej vety § 250 ods. 1 OSP sa vzťahujú všeobecné pravidlá pre náhradu trov konania, čo okrem iného znamená, že ak taký účastník mal v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP plný úspech, súd mu prizná náhradu trov konania proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Spoločnosť TATRA REAL, a.s. mala v konaní plný úspech, a preto jej mal byť priznaný nárok na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi.

V ustanovení § 250k OSP nie je upravená náhrada trov konania tak, že iba úspešný žalobca má voči žalovanému správnomu orgánu právo na náhradu trov konania. V ustanovení § 250k OSP ani v žiadnom inom ustanovení OSP nie je uvedené ani nič také, čo by v správnom súdnictve vylučovalo subsidiárnu aplikáciu pravidiel pre náhradu trov konania obsiahnutých v tretej časti OSP. Presný opak záverov, ku ktorým v tejto otázke dospel prvostupňový súd, vyplýva z ustanovenia § 246c ods. 1 OSP.

To, že konania podľa druhej hlavy piatej časti OSP nie sú sporovými konaniami podľa tretej časti OSP, účastník konania 1/ nespochybňoval, to však ale podľa jeho názoru v žiadnom prípade nemôže byť dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania aj s poukazom na § 246c ods. 1 OSP. Z dôvodu, že pribratý účastník môže byť rozhodnutím súdu o preskúmaní zákonnosti napadnutého administratívneho rozhodnutia priamo dotknutý na svojich právach, je namieste umožniť mu uplatnenie všetkých práv účastníka konania, a preto mu OSP uplatnenie takých práv aj umožňuje.

V ostatnom pribratý účastník odkázal na svoje predchádzajúce písomné podania, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise. Pokiaľ ide o výšku nároku na náhradu trov konania odkázal na vyčíslenie trov pre prvý stupeň súdneho konania a trovy odvolacieho konania si vyčísľil v odvolaní.

III.

Žalobca ako aj ostatní pribratí účastníci 2/ až 6/ sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu ponechal ďalší procesný postup na úvahe súdu.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní pribratého účastníka 1/ (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 212 ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie pribratého účastníka 1/ nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či je správny záver krajského súdu o nepriznaní náhrady trov konania pribratému účastníkovi konania 1/ s ohľadom na ustanovenie § 250k OSP a úspech v konaní.

Predovšetkým treba uviesť, že výklad ustanovení piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku vo vzťahu k rozhodovaniu o náhrade trov konania pribratého účastníka podľa § 250 ods. 1 druhej vety OSP už bol predmetom rozhodovania pred najvyšším súdom a teda Najvyšší súd Slovenskej republiky už k tejto problematike v minulosti vydal niekoľko rozhodnutí (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžhuv/1/2013, sp. zn. 2Sžp/25/2011).

Nezostáva tak Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky iné ako konštatovať podľa § 250ja ods. 7 OSP, že v danej veci rozhoduje ako súd odvolací, pričom už obdobná vec bola predmetom konania pred najvyšším súdom ako súdom odvolacím, a preto poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. apríla 2014, sp. zn. 3Sžhuv/1/2013, ktorého text odôvodnenia uvádza nasledovne:

„Podľa § 250k ods. 1 OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. Ak bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené z dôvodu podľa § 250j ods. 3, súd žalobcovi prizná úplnú náhradu trov konania. Môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.“

V správnom súdnictve v konaní o žalobách rozhoduje súd o náhrade trov konania predovšetkým podľa § 250k ods. 1 OSP podľa ktorého ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania; môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Ide o osobitné ustanovenie, ktoré upravuje iba právo na náhradu trov konania úspešného žalobcu a v odseku 1 v podstate vylučuje primerané použitie § 142 OSP, hoci úspech v konaní sa u žalobcu posudzuje rovnako ako pri použití § 142 OSP.

Právo na rozhodnutie o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo zo dňa 23. septembra 1997) je tiež ratione materiae obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (pozri bližšie Nález Ústavného súdu SR III. ÚS 212/09-26).

Z uvedeného je zrejmé, že podľa § 250k ods. 1 OSP v konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov náhradu trov konania možno priznať len úspešnému žalobcovi.

Nemožnosť priznania náhrady trov konania úspešnému žalovanému, resp. účastníkom konania, ktorých súd pribral do konania podľa § 250 ods. 1 veta druhá OSP, by síce mohla byť chápaná ako narušenie zásady rovnosti účastníkov konania, avšak na druhej strane za súčasnej právnej úpravy nemožno od žalobcu spravodlivo žiadať, aby nahradil trovy vzniknuté účastníkovi, ktorého súd musí podľa § 250 ods. 1 veta druhá OSP do konania pribrať, hoci žalobca jeho pribratie do konania sám ovplyvniť nemohol.

V tejto súvislosti možno poukázať napr. na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. II. ÚS 56/05 zo dňa 22. júna 2005, podľa ktorého „aj úprava platenia a náhrady trov konania obsiahnutá najmä v Občianskom súdnom poriadku určuje, či sa právo na súdnu ochranu naplní reálnym obsahom (čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Prístup k súdnej a inej právnej ochrane totiž závisí aj od toho, či účastník konania má alebo nemá vytvorené ekonomické predpoklady na uplatnenia tohto základného práva bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Preto procesné predpisy, ktoré upravujú platenie a náhradu trov konania, treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Prítom treba dbať na to, aby nikto len z dôvodu, že uplatní svoje základné právo na súdnu ochranu bez zreteľa na jeho postavenie v konaní, neutrpel materiálnu ujmu v dôsledku platenia trov konania, za predpokladu, že taký účastník konania bol úspešný s uplatnením svojho procesného stanoviska a dosiahol, že sa návrh alebo žaloba proti nemu právoplatne zamietli alebo dosiahol procesný úspech iným zákonom dovoľeným spôsobom“.

Pre úplnosť treba uviesť, že pokiaľ sa pribratý účastník odvoláva na uplatnenie postupu podľa § 142 OSP, odvolací súd upozorňuje na to, že konania podľa druhej hlavy piatej časti OSP nie sú konanie sporové v zmysle tretej časti OSP. V správnom súdnictve súdy preskúmajú zákonnosť postupu a rozhodnutí správnych orgánov a výsledok kauzy závisí od toho, či správny orgán zákon dodržal alebo nie. Na tejto skutočnosti, ktorú musí zistiť súd v súlade s dispozičnou a koncentračnou zásadou vo vzťahu k žalobe a žalobcovi, nemôže zmeniť nič argumentácia pribratého účastníka konania a ustanovenie § 250 ods. 1 OSP je vo vzťahu k pribratému účastníkovi potrebné vykladať tak, že ide predovšetkým o zabezpečenie práva takéhoto účastníka byť informovaný o prípadnej zmene v jeho

právach a povinnostiach, ktorá môže byť spôsobená prípadným zrušením rozhodnutia správneho orgánu.

Účastník konania nie je povinný byť právne zastúpený a v prípade, ak realizuje svoje právo na právne zastúpenie v tomto postavení, je povinný si náklady spojené s takýmto zastúpením znášať sám (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. mája 2012, sp. zn. 2Sžp/25/2011).

Vychádzajúc z uvedených zákonných ustanovení a zásad rozhodovania o trovách konania v správnom súdnictve, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie krajského súdu o náhrade trov konania pribratého účastníka potvrdil.

Pribratému účastníkovi konania ani žalobcovi s poukazom na § 250k ods. 1 OSP právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Vyššie uvedený postup je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžf/2/2010, 3Sžf/18/2012, 5Sžp/14/2011, 5Sžo/230/2010, 5Sžh/3/2010, 3Sžp/14/2012).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.